
50. Odpoveď ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
L. Jahnátka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Fecka
podanú 28. marca 2014 vo veci moratória na predaj poľnohospodárskej pôdy cudzincom

Ministerstvo pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Lubomír Jahnátek
minister

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
07-05-2014		
Číslo spisu: 72EJS-483/2014		
Listy: 1/3	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava 30. apríla 2014
Číslo: 298/2014-100

Vážený pán poslanec,

reagujúc na Váš list, ktorým ma interpelujete vo veci moratória na predaj poľnohospodárskej pôdy cudzincom, uvádzam nasledovné:

1. Slovenská republika vstupom do Európskej únie prijala určité záväzky, ku ktorým patrí aj voľný pohyb kapitálu, teda aj nákup nehnuteľností vrátane poľnohospodárskej pôdy. Porušenie tejto slobody, zaručenej Zmluvou o fungovaní Európskej únie (ďalej „zmluva“), by znamenalo porušenie komunitárneho práva. Účelom vyjednaného desaťročného prechodného obdobia bolo zamedziť nakupovaniu poľnohospodárskej pôdy cudzincami, pretože v porovnaní s ostatnými krajinami Európskej únie, kde je pôda už vybilancovaná, je cena pôdy v Slovenskej republike pre zahraničných investorov lacná. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej „ministerstvo“) počas trvania moratória na nákup poľnohospodárskej pôdy cudzincami, v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou, predstavilo projekt „Moja pôda“, ktorý podporuje nákup poľnohospodárskej pôdy slovenskými farmármi: poľnohospodári môžu kúpiť za zvýhodnených úverových podmienok pôdu alebo spoluvlastnícke podiely na jednotlivých parcelách. Nový mechanizmus nákupu pôdy funguje od júla 2013. Od 1. júna 2014 by mal nadobudnúť účinnosť zákon o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý výrazne skomplikuje nadobúdanie poľnohospodárskej pôdy zahraničným investorom.

2. Pri vstupe do Európskej únie zástupcovia Slovenskej republiky vynegociovali v rámci rokovaní s Európskou komisiou tzv. prechodné obdobie, počas ktorého nemohli cudzinci a občania členských štátov Európskej únie nakupovať poľnohospodársku a lesnú pôdu. Európska komisia akceptovala obmedzenia pri nadobúdaní poľnohospodárskej pôdy po vstupe do Európskej únie len na sedem rokov. Rovnaký postup bol zachovaný aj v prípade Českej republiky a Maďarska. V Poľsku bolo uplatnené 12-ročné prechodné obdobie, pretože sa vychádzalo zo skutočnosti, že približne 20% obyvateľov sa živilo obrábaním poľnohospodárskej pôdy. Vzhľadom na celkový počet obyvateľstva Poľska nebolo toto percento ekonomicky zanedbateľné. Podľa prílohy XIV. Aktu o podmienkach pristúpenia k Európskej únii z roku 2003 sa prechodné obdobie môže predĺžiť iba raz, a to

maximálne o tri roky. Slovenská republika túto možnosť využila. V Českej republike je od roku 2011 voľný predaj pôdy.

3. Po konzultácii s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Vám oznamujeme, že informácie môžete nájsť na webovom sídle www.euroinfo.gov.sk. Zároveň Vám odporúčame sa s otázkou na podrobnosti o priebehu a obsahu vyjednávania obrátiť aj na Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ktoré bolo hlavným negociátorom prechodných období.

4. Informácie o obsadení skupiny hlavného vyjednávača o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie môžete nájsť na webovej stránke <http://www.euroinfo.gov.sk/skupina-hlavneho-vyjednavaca>.

5. Slovenská republika musí nájsť taký spôsob, ktorým by bol regulovaný nákup poľnohospodárskej pôdy cudzincami, aby súčasne bola naplnená podmienka voľného pohybu kapitálu a teda voľného trhu s pôdou. Maďarsko si zadefinovalo v prístupovom procese do Európskej únie pôdu ako národné dedičstvo a bohatstvo, aby pri jej ochrane mohlo uplatňovať iné ochranné mechanizmy. V tomto momente Európska komisia preveruje, či v prípade Maďarska, ktoré uplatňuje prísne reštrikčné opatrenia na nákup poľnohospodárskej pôdy cudzincami, nedošlo k porušeniu komunitárneho práva. Slovenská republika zvolila taký postup, ktorý bol a je konformný s ústavou Slovenskej republiky, ako aj s právom Európskej únie, to znamená že musela rešpektovať rovnosť prístupu všetkých subjektov z Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru k voľnému pohybu kapitálu (t. j. aj poľnohospodárskej pôdy), a to bez ohľadu na to, či ide o fyzické osoby alebo právnické osoby. Postup Maďarska v tomto smere nemôžeme komentovať.

6. Ministerstvo nedisponuje takými regulatívnymi mechanizmami, aby vedelo úplne zabrániť predaju poľnohospodárskej pôdy cudzincom. Účelom návrhu zákona o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s navrhovanou účinnosťou od 1. júna 2014 je vytvorenie takeého právneho prostredia, ktoré umožní, aby poľnohospodárske pozemky nadobúdali v prvom rade osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku výrobu ako podnikanie alebo ako zamestnanie, a to najmenej po tri roky v obci, v ktorej sa poľnohospodársky pozemok nachádza, v obci susediacej s takou obcou alebo bez ohľadu na miesto podnikania alebo výkonu zamestnania. ďalšou podmienkou pritom bude i podmienka mať sídlo v Slovenskej republike najmenej desať rokov, ak ide o právnickú osobu, alebo mať trvalý pobyt na území Slovenskej republiky najmenej desať rokov, ak ide o fyzickú osobu. Tieto podmienky majú zabezpečiť, aby sa nadobúdateľom vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku stali primárne osoby, ktoré sú jednak už dlhodobo etablované v Slovenskej republike, a jednak je odôvodnený predpoklad, že svoju doterajšiu činnosť v poľnohospodárstve budú vykonávať aj naďalej.

7. Ministerstvo o tomto kroku neuvažuje, pretože to neumožňuje právo Európskej únie. Keďže pôda v Slovenskej republike nebola pred vstupom do Európskej únie zadefinovaná ako národné dedičstvo, ale je klasifikovaná ako „kapitál“, takéto opatrenie z hľadiska európskeho práva nie je možné. V opačnom prípade by zákaz predaja pôdy

cudzincom znamenal porušenie článku 56 zmluvy. Slovenská republika v Asociačnej dohode, ktorú uzatvorila s členskými štátmi Európskych spoločenstiev, vyjadrila súhlas s ekonomickými podmienkami vstupu do Európskej únie, medzi ktoré patrí aj voľný pohyb kapitálu.

8. Dňa 1. mája 2014 nadobudne účinnosť zákon č. 115/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý by mal zjednodušiť sceľovanie pozemkov. Novela má otvoriť cestu k efektívnejším jednoduchým pozemkovým úpravám, ktoré by mali umožniť sceľovanie pôdy nielen poľnohospodárom, ale aj obciam, napríklad pri bytovej výstavbe alebo výstavbe infraštruktúry. Podmienky rozdrobenosti vlastníctva pozemkov sú v kontexte ostatných krajín Európskej únie len ťažko porovnateľné, keďže na jeden poľnohospodársky pozemok v Slovenskej republike pripadá 12 až 15 spoluvlastníkov, nehovoriac o tom, že často ide o veľmi malé pozemky. Priemerná výmera parcely pripadajúca na jedného vlastníka v extraviláne je 0,45 hektára, pričom priemerná veľkosť poľnohospodárskeho pozemku je 0,55 ha. V programe rozvoja vidieka na roky 2014 - 2020 ministerstvo počíta na účely usporiadania pozemkového vlastníctva aj s využitím prostriedkov z eurofondov. Citovaná novela má okrem iného za cieľ viac zapojiť aj zdroje investorov, ktorí majú záujem o rozvoj území, kde ešte neprebehli pozemkové úpravy.

S úctou

Na vedomie:

Pavol Paška

predseda

Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava

Vážený pán

Martin Fecko

poslanec

Národnej rady Slovenskej republiky

B r a t i s l a v a